

Τόμος Δ'.
ΑΡΙΘΜ. 19 (91).

Συνδρομή άρχομένη από 1. Ιανουαρίου και 1. Ιουλίου έκάστου έτους, έκδοσης μόνον
και προπληρωτέα: Πανταχού φράγκ. χρ. 10 ή μάρκ. 8.

ΕΤΟΣ Δ.
τῇ 1/13. Οκτωβρίου 1888.

Η ΕΝ ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ ΟΥΓΓΡΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ὕπὸ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΓΩΓΟΥ, Ἀρχιμανδρίτου.

Ἡ ούγγρικὴ Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν ἐτέλεσε τὴν ἐτήσιον καὶ γενικὴν αὐτῆς συνεδρίασιν, ἐν ᾗ παρήσαν οἱ ἑξοχοὶ καὶ οἱ κορυφαῖοι τῆς πολιτείας, τῆς ἐκκλησίας, τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν ὡραίων τεχνῶν, ὡς καὶ πυκνὸν καὶ ἐκλεκτὸν ἀκροατήριον τῶν φιλομουσῶν, ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων.

Ἡ ούγγρικὴ Ἀκαδημία ἐξελέξατο καὶ πρὸ μικροῦ μέλη αὐτῆς ἐπίτιμα καὶ ἀντεπιστέλλοντα, ἄνδρας σοφοὺς καὶ διακεκριμένους, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ούγγαρίας, ἐν οἷς τὸν Ἀρχιδούκα τῆς Αὐστρίας Ἰωσήφ, ὅστις συνέγραψε σοφὰς πραγματείας περὶ τῆς βοτανικῆς, καὶ μελέτην μακρὰν καὶ πολυμαθεστάτην περὶ τῆς καταγωγῆς καὶ τῆς γλώσσης τῶν Ἀδιγγάνων — τὸν Βενιαμὴν Kállay, ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν τῆς Αὐстроουγγαρίας, συγγράψαντα τὴν „Ἱστορίαν τῆς Σερβίας“ καὶ μελέτην περισπούδαστον „περὶ τῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἀποστολῆς τῆς Ούγγαρίας“ — ὡς καὶ τοὺς σοφοὺς ῥώσους Νικόλαον Seminsky, διευθυντὴν τοῦ σεμιναρίου τοῦ Kazan, Γουλιέλμον Radloff, μέλος τῆς ῥωσικῆς αὐτοκρατορικῆς Ἀκαδημίας, καὶ Εὐδόμιον Atkinson, πρόεδρον τῆς Ἀσιατικῆς ἐταιρίας τῆς Βεγγάλης.

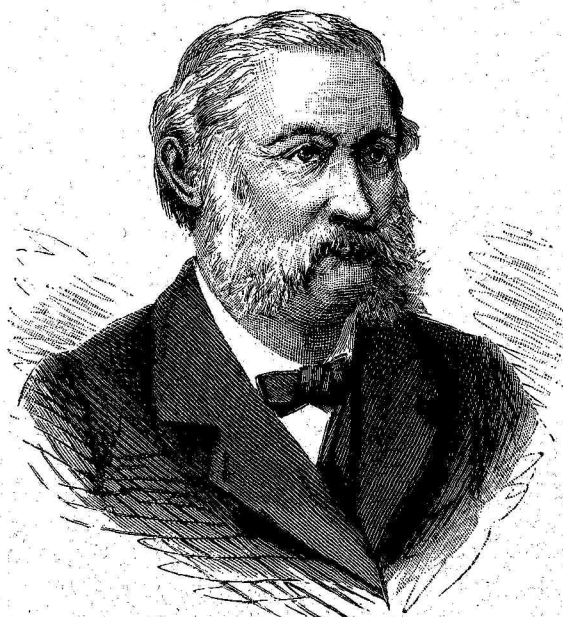
Ἡ Ἀκαδημία ὠνόμασεν ὡσαύτως, κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο Μέλη αὐτῆς ἐπίτιμα τὸν Kálmán Tisza, πρωθυπουργὸν τῆς Ούγγαρίας ἀπὸ δωδεκαετίας ἤδη, καὶ τὸν

ΚΛΕΙΩ. ΤΟΜΟΣ Δ'.

κόμητα Ἰούλιον Andrassy, πρῶην ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Αὐстроουγγαρίας. Ἡ παρὰ τῶν ἀκαδημαϊκῶν ἐκλογή τῶν δύο τούτων ἐπιφανεστάτων πολιτικῶν ἀνδρῶν, ἐδικαιολογήθη ὑπὸ τῆς σκέψεως, ὅτι οἱ μεγάλοι ἄνδρες τοῦ κράτους, οἱ ἐπιτυχῶς διευθύνοντες τὰς τύχας τῶν ἐθνῶν τῆς μοναρχίας, ἐξασκοῦσι καὶ αὐτοί, ἀληθῶς, τὴν μᾶλλον πολυπλοκὴν καὶ δυσχερεστάτην πολιτικὴν ἐπιστήμην, καὶ ἐπομένως ἡ Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν, ὀφείλει νὰ διατελῇ εἰς σχέσεις στενὰς μετὰ πάντων τῶν ἐξόχων ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς,

ἐὰν θέλῃ νὰ μείνῃ πιστὴ εἰς τὴν ἀποστολὴν αὐτῆς, ἥτις κυρίως συνίσταται εἰς τὴν ἐπιτυχὴ καὶ εὐτυχὴ διεύθυνσιν τῆς διανοητικῆς τοῦ ἔθνους ζωῆς. Ἡ ἰδέα αὕτη ἀρίστα ἐξετέθη εἰς τὸν παρὰ πόδας ἐναρκτήριον λόγον τοῦ Αὐγούστου Tréfort, προέδρου τῆς ούγγρικῆς Ἀκαδημίας, καὶ ὑπουργοῦ τῆς παιδείας καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀπὸ δέκα καὶ ἑξ ἡδὴ ἐτῶν. Ἀλλὰ καὶ θαυμασίως ανεπτύχθη ἡ ἀλήθεια αὕτη εἰς τὸν μακρὸν καὶ λαμπρὸν λόγον, ὃν εἶπεν ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας Fraknoi Vilmos, εἰς τὴν σεπτὴν μνήμην τοῦ πρὸ ἐνὸς ἔτους ἀποβιώσαντος περικλειοῦς ἐπισκόπου Ipolyi Arnold, ὅστις ἐγένετο, ἀληθῶς, τὸ μέγα ὄφελος καὶ τὸ κλέος τῆς ούγγρικῆς Ἀκαδημίας.

Ἡ ούγγρικὴ Ἀκαδημία τῶν

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ ΕΡΡΙΚΟΣ ΓΚΕΦΚΕΝ.

Πρῶην καθηγητῆς ἐν τῇ πανεπιστημίῳ τοῦ Στρασβουργου.

ἐπιστημῶν, ὡς ἐδηλώθη ἐν τῇ ἐτησίῳ ἐκδόσει τοῦ τρέχοντος ἔτους 1888, ἐδημοσίευσεν 30 τόμους, 56 ὑπομνήματα καὶ πραγματείας τῶν μελῶν αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ συνεισέφερε πρὸς ἐκδοσὶν 12 ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν. Τὰ ἔσοδα τῆς Ἀκαδημίας, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1887, ἀνῆλθον εἰς φλωρίνια αὐστριακὰ 239,850. Τὰ δὲ ἔσοδα αὐτῆς εἰς φλωρίνια 151,248. Ἡ περιουσία τῆς Ἀκαδημίας ἀνέρχεται εἰς φλωρίνια 2,353,582. Ἀπὸ δὲ τοῦ 1831, τοῦ ἔτους τῆς θεμελιώσεως καὶ συστάσεως αὐτῆς, ἐδαπάνησε 4 καὶ $\frac{1}{2}$ ἑκατομμύρια φλωρινίων ἤτοι πλεον τῶν 10 ἑκατομμυρίων φράγκων, διὰ τὰς πνευματικὰς ἀνάγκας τοῦ Οὐγγρικοῦ ἔθνους. Καὶ τὸ μὲν Κράτος ἐπροίκισε τὴν Ἀκαδημίαν, κατὰ τὴν περίδον τῶν 57 ἐτῶν, ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς, διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν 558,776 φλωρινίων. Τὸ δὲ ὑπόλοιπον περίπου 4 ἑκατομμύρια φλωρινίων, ἐδωρήθησαν τῇ Ἀκαδημίᾳ, κατὰ καιροῦς, ὑπὸ Οὐγγρων φιλογενῶν, ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ λαϊκῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ ἡμέτερος καὶ ἀοιδιμος εὐεργέτης τοῦ γένους ἡμῶν, Γεώργιος Σίνας, δωρησάμενος τῇ οὐγγρικῇ Ἀκαδημίᾳ 200 χιλιάδας φράγκων.

Χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς „Κλείου“ μεταφράσαντες, δημοσιεύομεν τὸν ἐπόμενον ἐναρκτήριο ῥόγον τοῦ Προέδρου τῆς Ἀκαδημίας καὶ ὑπουργοῦ τῆς παιδείας καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν Αὐγούστου Tréfort, ἀνδρὸς σοφοῦ καὶ φιλοπάτριδος, εἰπόντος τάδε.

Κυρίαι καὶ Κύριοι!

Ἀναμφιβόλως εἶναι ὠφέλιμος καὶ καλὴ ἡ συνήθεια, ἣν ἔχουσιν αἱ Ἀκαδημίαι τῶν ἐπιστημῶν, ὅπως ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, εἰς τὰς ἐπισήμους καὶ δημοσίους αὐτῶν συνεδριάσεις, παρίστανται, οὕτως εἰπεῖν, ἐνώπιον τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ λαοῦ· καὶ οὕτω μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ δημοσίου, σχηματίζεται οἷον εἰς ῥεῦμα τι πνευματικὸν ἢ μαγνητικόν· τὸ δὲ ῥεῦμα τοῦτο, ἀριδύλως, καθίσταται ἐνεργὸν καὶ λυσιτελές, ὅταν καὶ τὸ φιλόμουσον δημόσιον ἐνδιαφέρεται πρὸς τοῦτο. Ἄλλ' ἄρα γε τὸ οὐγγρικὸν δημόσιον ἐνδιαφέρεται καὶ σήμερον πρὸς τὴν οὐγγρικὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν; Ἡ ἀποκρίσις πρὸς τὴν ἐρώτησιν ταύτην μοι φαίνεται δύσκολος· ἐνθυμούμαι καλῶς εἰς τὰς ἡμέρας τῆς νεότητός μου, ὅτε ἡ Ἀκαδημία δὲν εἶχεν ἀκόμη τοῦτο τὸ λαμπρὸν αὐτῆς μέγαρον, ἀλλ' ἐτέλει τὰς ἐτησίους αὐτῆς συνεδριάσεις εἰς τὴν μεγάλῃν αἴθουσαν τοῦ νομαρχείου τῆς Πέστης, ἐνθυμούμαι κάλλιστα, ὅτι τὸ δημόσιον συνέτρεχε τότε πυκνόν, καὶ προσεκτικὸν ἀκροατήριον ἐπλήρου τὴν αἴθουσαν τῆς συνεδριάσεως, ὡς καὶ τὰ θεωρεῖα αὐτῆς ἀπαντα. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ὁ κοινωνικὸς βίος ἐν τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ ἦτο λίαν περιωρισμένος καὶ στενός, ὁ δὲ τύπος καὶ ὁ τύπος ἔφερε βαρὺν χαλινόν. Εἰς πραγματείαν μου περὶ τῆς ποιητικῆς σχολῆς τῶν Σβάπων ἐπετιμύθη ὑπὸ τῆς λογοκρισίας, ὡς δῆθεν ἐξυβρίσας τοὺς ἐν Βιέννῃ! Ἀλλὰ σήμερον τὸ δημόσιον τυρβάζει, μεριμνᾷ καὶ περισπᾶται ὑπὸ πολλῶν πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν ὑποθέσεων, ὡς καὶ ὑπὸ φλογερῶν ζητημάτων ἐσωτερικῶν τε καὶ ἐξωτερικῶν. Εἰσὶ δὲ καὶ οἱ φρονούντες, ὅτι τὰς ἐπισήμους ἀκαδημαϊκὰς ἡμῶν συνεδριάσεις ὀλίγοι νῦν ἐπισκέπτονται, ἐπειδὴ ἐν αὐταῖς εἰμὲθα μονότονοι καὶ ἀνιαροί. Εἰμὲθα μονότονοι, ἀληθῶς, ἐπειδὴ παρ' ἡμῶν δὲν δύναται τις νὰ ὁμιλήσῃ περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὡς ὁμιλοῦσιν εἰς τὰς Ἀκαδημίας τῶν Παρισίων, τοῦ Βερολίνου καὶ τοῦ Μονάχου. Καὶ τοῦτο, διότι ἡ διανοητικὴ ἐλευθερία δὲν ἀνεπτύχθη ἀκόμη παρ' ἡμῶν ὁλοσχερῶς· διανοητικὴν δὲ ἐλευθερίαν λέγων ἐννοῶ τὸ δικαίωμα ὅπερ ἔχει ἕκαστος νὰ εἴπῃ ἐλευθέρως τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ γνώμην, ἢ μᾶλλον τὴν ἀλήθειαν περὶ παντός

πράγματος, χωρὶς νὰ ὑποστῇ διὰ τοῦτο τὰς αὐστηρότητας τοῦ λογοκριτοῦ, ἢ τὸ ἀνάθεμα τῆς θρησκευτικῆς ἀρχῆς. Ἀλλὰ διανοητικὴν ἐλευθερίαν ἐννοῶ καὶ τὸ καθήκον, ὅπερ ἔχει ἕκαστος, ζῶν ἐν τῇ χώρᾳ τῆς διανοητικῆς ταύτης ἐλευθερίας, ὅπως ἀκούῃ τὰς ἀληθείας ταύτας, ἀνευ θορόβου καὶ ταραχῆς, ἢ καὶ ἐπαναστάσεως κατὰ τῶν καθεστῶτων.

Ἡ ἐλευθερία αὕτη δὲν ὑπάρχει παρ' ἡμῶν, Κύριοι· διότι ἡ οὐγγρικὴ κοινωνία εἰς τὰς δογματικὰς ἀληθείας μᾶλλον ἐμμένουσα, καὶ ταύτας ἀγαπῶσα, ἀποξενοῦται τοῦ φιλοσοφικοῦ πνεύματος. Ἀλλὰ τί ἐστὶ πνεῦμα φιλοσοφικόν; καὶ πῶς δύναται νὰ βασιλεύσῃ καὶ ἐπὶ τῆς ἡμετέρας κοινωνίας; ἴσως ἡθέλε τις μὲ ἐρωτήσει. Κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην, ἐντιμότετοι Κύριοι, ἔχει τις τὸ πνεῦμα τῆς φιλοσοφίας, ὅταν δὲν ἐξαρκεῖται μόνον εἰς τὰς ἀληθείας, ὅσας ἐδιδάχθη καὶ ἔμαθε παρ' ἄλλων, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐπιμελῶς καὶ ἀδικλείπτως ἐξετάζῃ τὸ βάρος καὶ τὴν οὐσίαν τῶν ἀληθειῶν τούτων. Τὸ φιλοσοφικὸν πνεῦμα εἶναι ἡ ἐλευθερία ἐξετάσεως καὶ σῶφρων συζητήσεως τῆς θετικῆς καὶ πάσης ἀληθείας, ἐπ' ἀγαθῇ τῆς ἀνθρωπότητος· ἀνευ τοῦ πνεύματος τούτου, συναντιλαμβανομένου μάλιστα καὶ ὑπὸ τοῦ χριστιανικοῦ φωτός, δὲν ὑπάρχει οὔτε παιδεία, οὔτε ἐπιστήμη, οὔτε ἐλευθερία ἀληθείας. Τοῦτο ἀπεδείχθη εἰς τὰς θλιβερὰς ἐποχὰς τοῦ ἀπολύτου δεσποτισμοῦ καὶ τῶν ἐπαναστάσεων, ὅτε οἱ ἄνθρωποι μὴ τολμῶντες νὰ συζητήσωσι περὶ τῆς ἀληθείας, ἀναγκάζονται νὰ σιγῶσι, νὰ κάμπτωσι τὸ γόνυ δουλοπρεπῶς καὶ νὰ κλίνωσι τὸν αὐχένα. Ἀλλὰ πῶς καὶ τίνι τρόπῳ ἄρα γε καὶ ἡ οὐγγρικὴ κοινωνία δύναται νὰ ἐμφορηθῇ δεόντως καὶ δαφιλῶς τοῦ φιλοσοφικοῦ τούτου πνεύματος; ἔπρεπε νὰ εἰσαγάγωμεν διὰ τοῦτο εἰς τὰ ἡμέτερα Σχολεῖα τὰ μαθήματα τῆς Λογικῆς, τῆς Μεταφυσικῆς καὶ τῆς Ἠθικῆς, κατὰ τὸ σύστημα τῆς διδασκαλίας τοῦ καθηγητοῦ Imre; ἢ ἔπρεπε εἰς τὰ ἀνώτερα ἡμῶν ἐκπαιδευτήρια νὰ ἐπικρατήσωσιν αἱ διδασκαλίαι τοῦ Kant, τοῦ Schelling, τοῦ Hegel, τοῦ Schopenhauer, ἡ φιλοσοφία τοῦ ἀσυνειδήτου (de l'inconscient) ἢ τὸ σύστημα τῶν ἐκλεκτικῶν (l'éclecticisme) τοῦ Cousin;

Ἐγὼ φρονῶ, ὅτι πρὸ πάντων πρέπει νὰ διδάσκηται ἀκριβῶς καὶ ἐν ἐκτάσει ἡ ἱστορία τῆς φιλοσοφίας. Ἀλλὰ καὶ πρὸς διάδοσιν τοῦ ἀληθοῦς πνεύματος τῆς ὑγειοῦς φιλοσοφίας, ἀπαιτεῖται ἡ καλλιέργεια τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, ἡ Γενικὴ Ἱστορία τῶν ἐθνῶν, καὶ τὰ ἀριστουργήματα τῶν μεγάλων καὶ κλασσικῶν συγγραφέων. Ἰδοὺ τί κυρίως ἐμπνέει καὶ ἀναπτύσσει τὸ ἀληθὲς φιλοσοφικὸν καὶ κριτικὸν πνεῦμα. Ἀλλ' ἤδη ἐπιτρέψατέ μοι, Κυρίαι καὶ Κύριοι, νὰ εἰπῶ ὀλίγα τινὰ (ὀλίγα καὶ ὄχι πολλὰ ἕνεκα τῆς κατεχούσης με ἔτι σωματικῆς ἀσθενείας) καὶ περὶ τῆς πνευματικῆς καλλιέργειας ἡμῶν τῶν Οὐγγρων. Ἀλλὰ πρὸ τούτου, πρέπει ν' ἀπαντήσω εἰς τὸ πολλὰκις προβληθὲν ζήτημα, ἐὰν τὰ μικρὰ ἔθνη εἰσὶν ἐπιδεκτικὰ καὶ πρόσφορα εἰς τὴν διανοητικὴν καλλιέργειαν τῶν νεωτέρων χρόνων. Εἰς ἀπόκρισιν τοῦ ζητήματος τούτου προβάλλω ὑμῖν τὰ ἀθάνατα καὶ ἐνδοξα μεγαλουργήματα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Καίτοι δὲν ἔχομεν ἀκριβῆ στατιστικὰ διδόμενα περὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς φυλῆς, ἀλλ' ὅμως γινώσκοντες τὴν χώραν, ἣν κατεῖχεν ἡ εὐγενεστάτη καὶ μεγαλουργὸς καὶ αξιοθαύμαστος αὕτη φυλή, ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι καὶ εἰς τὰς ἀπανταχοῦ αὐτῆς ἀποικίας, συμπεραίνομεν ἀσφαλῶς, ὅτι δὲν ἦτο πολυάριθμος, ὅσον τὰ σημερινὰ μέγιστα ἔθνη. Καὶ ὅμως πόσα θαύματα καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας ἀπράμμιλλα ἀριστουργήματα ἐξετέλεσεν εἰς τὴν φιλοσοφίαν, εἰς τὰς ἐπιστήμας καὶ εἰς τὰς ὡραίας τέχνας τὸ μικρὸν ἀλλ' ἐνδοξον

καὶ δαιμόνιον τοῦτο ἔθνος τῶν Ἑλλήνων; οἱ κοσμοκράτορες Ῥωμαῖοι, ἐκτὸς τῶν νομικῶν, οὐδὲν ἄλλο ἔπραξαν, ὡς πρὸς τὰ γράμματα, εἰμὴ μεταφράσεις καὶ παραφράσεις ἀπὸ τῶν Ἑλληνικῶν συγγραμμάτων. Εἶναι δὲ πολὺ λυπηρόν, ὅτι οἱ Ἕλληνες, ἐνδεεῖς ὄντες τῆς πολιτικῆς ἐπιστήμης, τοσοῦτον εὐκόλως ἐγένοντο ἢ βορὰ καὶ τὸ λάφυρον τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἐν τῇ παρακμῇ τοῦ Βυζαντίου, καὶ ἄλλων ἔθνων. Ἀναντιρρήτως, ὁ δρόμος τῆς ἱστορίας θὰ ἦτο σήμερον διάφορος καὶ μᾶλλον εὐάρεστος καὶ λαμπρός, ἐὰν παρὰ τὰ πλεῖρα τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους, διετηρεῖτο καὶ ἡ κλεινὴ Ἑλλάς, ὡς μέγα καὶ ἰσχυρόν κράτος, οὐδὲ συνέβαινεν ἡ βυζαντινὴ διαφθορὰ καὶ πανωλεθρία! Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν νεωτέραν ἱστορίαν βλέπομεν φυλάς ὀλιγαριθμούς, τοὺς Ὀλλανδοὺς, τοὺς Ἑλβετοὺς καὶ τοὺς Σουηδοὺς, ἐκτελοῦντας ἔργα θαυμασία. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι σήμερον τὰ μικρὰ ἔθνη δὲν δύνανται νὰ ὑποστῶσι τὴν ἄμιλλαν πρὸς τὰ μεγάλα ἔθνη εἰς τε τὰς τέχνας, τὰς ἐπιστήμας καὶ τὸ ἐμπόριον, ἀλλ' ὅμως διὰ τοῦτο, οὐδὲν ἐμποδίζει ἡμᾶς, ὅπως πλησιάζωμεν πρὸς αὐτὰ παντοιοτρόπως, καὶ μάλιστα διὰ τῆς ἀριθμητικῆς αὐξήσεως τοῦ ἔθνους καὶ τῆς φυλῆς ἡμῶν. Ὁφείλομεν λοιπόν, Κύριοι, νὰ κατορθώσωμεν κατακτήσεις διὰ τῆς πνευματικῆς καλλιέργειας, τοῦ δημοσίου πλούτου καὶ τῆς σωματικῆς εὐρωστίας. Καὶ ἰδοὺ ἐνταῦθα τοῦ λόγου γενόμενος, ἦλθον εἰς τὸ προσφιλὲς θέμα τῆς ἐκλογῆς μου. Καὶ ἡμεῖς οἱ Οὐγγροὶ, ὡς πολλάκις εἶπον, ἔχομεν μεγίστην ἀνάγκην τῆς ἐπιστήμης, τῆς φιλολογίας, τῶν ὥραίων τεχνῶν, τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς δημοσίου ὑγείας.

Αἱ ἐπιστήμαι μετὰ τῆς φιλολογίας, τῶν ὥραίων τεχνῶν καὶ τῆς βιομηχανίας, ἐμπνέουσι τὰ μεγάλα καὶ κλεινὰ ἔργα, καὶ διατηροῦσι τὴν ζωὴν, τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν ἐλευθερίαν καὶ πολιτικὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν ἔθνων. Ἡ βιομηχανία, ἰδίως, παραμελουμένη ὑπὸ τοῦ κράτους καὶ τῆς κοινωνίας, καθίστησιν αὐτὰ ἀσθενῆ, ἐλεεινὰ, καὶ πτωχά. Ἡ δημόσιος υἡγία μετὰ τῆς ζωηφόρου χριστιανικῆς ἠθικῆς εἶναι ὁ ἀπαραίτητος ὅρος τῆς ἀναπτύξεως, τῆς προόδου, τῆς αὐτονομίας καὶ τῆς εὐδαιμονίας τῶν λαῶν· εἶναι ἡ μόνη καὶ μεγάλη δύναμις ἡ διατηροῦσα καὶ ἐνισχύουσα τὰ ἔθνη πρὸς τὸ μεγαλουργεῖν καὶ ἐν εὐπορίᾳ καὶ εὐημερίᾳ ζῆν.

Καὶ σήμερον λοιπὸν ἐπαναλαμβάνω διαβεβαιούμενος, ὅτι καὶ ἡ ἡμετέρα Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν ἔχει τὴν ἱεράν ἀποστολήν, ὅπως ἐνισχύῃ τὰς λαοσωτηρίους ταύτας ἀληθείας, καλλιερгоῦσα τὸ φιλοσοφικὸν πνεῦμα μετὰ τῶν χριστιανικῶν θρησκευτικῶν ἀληθειῶν, καὶ παρέχουσα οὕτω εἰς τὴν ἀγαπῆτὴν ἡμῶν πατρίδα λαμπρὰ καὶ ἀρίζηλα παραδείγματα ἐθνικῆς ἀγάπης καὶ αὐταπαρνήσεως.

Κηρύττω τὴν ἐναρξιν τῆς 48 ἐτησίου καὶ γενικῆς συνεδριάσεως τῆς οὐγγρικῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν.

Ζητωκραυγαὶ ἐπέστεψαν τὸν λόγον τοῦ πεπαιδευμένου ὑπουργοῦ τῆς παιδείας Tréfort, ὃν διεδέχθη ἐπὶ τὸ βῆμα ὁ Fraknói Vilmos, γενικὸς γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας, ἐκκλησιαστικὸς ἐπιφανέστατος καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην, διὰ τῶν πολλῶν καὶ σοφῶν αὐτοῦ ἱστορικῶν συγγραμμάτων, ἀλλὰ δὴ καὶ τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν, ὅστις διὰ τῆς χάριτος, τοῦ κάλλους καὶ τοῦ σθένους τοῦ λαμπροῦ αὐτοῦ λόγου, ἐξωγράφησεν, οὕτως εἰπεῖν, καλλιτεχνικῶς τὴν λαμπρὰν καὶ μεγαλοπρεπῆ εἰκόνα τοῦ πρὸ διετίας περίπου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος Ipolyi Arnold, ἐπισκόπου Nagy Varad, περικλεοῦς ἐπὶ σοφίᾳ καὶ ἀρετῇ ἱεράρχου τῆς οὐγγρικῆς καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, τὰ μάλιστα συντελέσαντος καὶ ὑπὲρ τὰ τριάκοντα ἔτη ἐργασθέντος, πρὸς εὐδωσίαν καὶ

καρποφορίαν τῆς οὐγγρικῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν. Ὁ αἰοίδιμος οὗτος ἀνὴρ ἐγένετο καὶ λίαν φιλέλλην καὶ ἑλληνομαθής, ὡς μαρτυροῦσι καὶ αἱ σοφαὶ αὐτοῦ ἐπιστολαί, ἀγάπην θερμὴν πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ πρὸς τὴν ἑλληνικὴν ἀρχαιολογίαν ἀποπνέουσαι, ἃς ἐγράψεν ἀπὸ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, πρὸ εἰκοσιπενταετίας ἤδη, πρὸς τὸν ἐνταῦθα σοφὸν ἑλληνιστὴν καὶ φίλον αὐτοῦ ἐπιστήθιον Csaplar Benedek, ἐπιφανῆ καθηγητὴν τῆς ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς φιλολογίας καὶ βιογράφον ἑξοχὸν ἐπιστήμων ἀνδρῶν τῆς Οὐγγαρίας· ὁ ἐπάξιος, ἀληθῶς, τοῦ Ipolyi Arnold ἐγκωμιαστής καὶ βιογράφος Fraknói Vilmos, ἀφ' οὗ διὰ τῶν πραγμάτων καὶ τῶν ἀριστοτεχνικῶν αὐτοῦ λόγων κατέδειξε τὴν μεγίστην ἀξίαν τοῦ μεταστάντος ἱεράρχου εἰς τε τὴν ἐπιστήμην, τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὴν κοινωνίαν ἐν γένει, εἶπεν ἐν ἐπιλόγῳ καὶ τάδε ὁ εὐγλωττος ῥήτωρ: „Ὁ Ipolyi, ἐντιμότεστοι Κύριοι, ἐγένετο εἰς τῶν ἐκτάκτων ἐκείνων ἀνδρῶν, οὓς ἐκλέγει καὶ ἀγιάζει ἡ τοῦ θεοῦ πάνσοφος πρόνοια, πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων ἐνδόξων καὶ κοινωφελῶν. Διὸ καὶ ἱσοβίως οἱ θεοκλήτοι καὶ θεσπέσιοι οὗτοι ἄνδρες ἀγαπῶσι καὶ ἀφοσιοῦνται πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, ὅπερ δύναται νὰ συντελέσῃ πρὸς τὸ μεγαλεῖον, τὴν δόξαν καὶ τὴν εὐημερίαν τῆς πατρίδος· ὁ πρῶτιστος καὶ προσφιλέστατος σκοπὸς τῶν ἀδιαλείπτων καὶ εὐγενῶν προσπαθειῶν τοῦ αἰοδίου ἡμῶν φίλου ἦτο, κυρίως, τὸ σέβας πρὸς τὰς ἱστορικὰς παραδόσεις καὶ πρὸς τὰς προόδους τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, τὸ ἀλληλέγγυον τοῦ ἰσχυροῦ ἐθνικοῦ αἰσθήματος μετὰ τῶν σωφρόνων ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ συνδρομὴ πρὸς τὴν ἐπιστήμην, πρὸς τὰς τέχνας καὶ πρὸς τὴν ἐργασίαν ἐν γένει, καὶ ἡ ἐνίσχυσις καὶ ἡ διηνεκὴς καλλιέργεια τῶν θεοπνευστῶν ἀρχῶν τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τῆς εὐαγγελικῆς ἠθικῆς, συμφώνως πρὸς τὸ ἀγαθὸν πνεῦμα τῆς φιλάνθρωπίας, τῆς ἀνεξιδιερρηκείας καὶ τῆς ἀδελφότητος μεταξὺ πάντων τῶν λαῶν καὶ τῶν ἔθνων τῆς γῆς. Ἀλλ' ὁ πολὺς Ipolyi ἦτο, ταῦτοχρόνως, μέγας καὶ κορυφαῖος ἀπόστολος τῶν ἱερῶν πόθων καὶ τῶν κοινωφελῶν παραγόντων τῆς κοινωνικῆς εὐημερίας, χρηστότητος καὶ σωτηρίας.“

„Καὶ τὰ ἄλλα μὲν αὐτοῦ σοφὰ συγγράμματα, ἀλλ' ἰδίως ἡ „οὐγγρικὴ μυθολογία“, καὶ ἡ „ἱστορία τοῦ βασιλικοῦ οὐγγρικοῦ στέμματος τοῦ ἁγίου Στεφάνου“, μαρτυροῦσιν ἀριδύλως τὴν σοφίαν καὶ τὴν φιλοπατρίαν τοῦ ἐξοχοῦ ἀνδρός· ὅθεν τὸ κλεινὸν καὶ σεπτὸν αὐτοῦ ὄνομα διαμενεῖ διὰ παντός, ὡς τὸ μέγα κλέος τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, ἡ δὲ οὐγγρικὴ Ἀκαδημία, οὐδέποτε παύσεται τιμῶσα εὐσεβάστως τὴν ἐνδοξὸν καὶ μακαρίαν μνήμην τοῦ ἀποικομένου σοφοῦ καὶ φιλοπατρίδος ἱεράρχου.“

„Τὸ τριπλοῦν ἔργον καὶ τὸ καθήκον τῆς ἡμετέρας Ἀκαδημίας, κατὰ τὴν ἐντολήν καὶ τὴν πρόθεσιν τῶν αἰοδίων αὐτῆς ἰδρυτῶν, συνίσταται, ὡς πάντες γινώσκετε, εἰς τὸ καλλιερгоεῖν τὴν ἐπιστήμην ἐν γλώσσῃ οὐγγρικῇ καὶ ἐν πνεύματι καὶ αἰσθηματι Οὐγγρικῷ, καὶ εἰς τὸ διδάσκειν καὶ ἐφαρμόζειν καὶ ἐν Οὐγγαρίᾳ τὰς ἐπιστήμας, συμφώνως πρὸς τὴν λοιπὴν χριστιανικὴν καὶ πεπολιτισμένην Εὐρώπην, ἀλλὰ δὴ καὶ εἰς τὸ ἐνεργεῖν ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν βίου τὰ βέλτιστα καὶ τὰ χρησιμώτατα, διὰ τῆς ἐπιστήμης, τῆς τέχνης καὶ τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς. Πρὸς τὴν ἀκριβῆ καὶ ἐπιτυχῇ ἐκπλήρωσιν τῆς τριπλῆς ταύτης ἀποστολῆς τῆς ἡμετέρας Ἀκαδημίας, εἰργάσθη ὁ Ipolyi καθ' ἅπαντα τὸν βίον αὐτοῦ μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως ἀξιοθαυμάστου.“

Ἡ μεγάλη καὶ λαμπρὰ αὕτη ἱστορικὴ εἰκὼν, δι' ἧς ἡ ζωγραφικὴ μεγαλοφυΐα τοῦ ἡμετέρου συμπολίτου Lotz, κατὰ

τὴν ἔμπνευσιν καὶ τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Ipolyi, ἐστόλισε τὴν αἰδουσαν ταύτην, ὡς ἄριστα καὶ θαυμάσια παρίστησι τοὺς περικλεεῖς προμάχους τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ εἰς τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν βίου. Ἀλλ' ὅταν ὁ ἔξοχος ἀριστοτέχνης εἰκονογραφήσῃ ἐν τῇ αὐτῇ τῆς Ἀκαδημίας αἰδούσῃ καὶ τοὺς συγχρόνους διακεκριμένους ἄνδρας τῆς ἡμετέρας πατρίδος, ἀναμφιβόλως τότε θὰ ἴδωμεν μετὰ αὐτῶν καὶ τὴν εὐγενῆ καὶ γαλήνιον μορφήν τοῦ Ipolyi Arnold, πρὸς ἣν θὰ ἀποβλέπῃ εὐλαβῶς καὶ εὐγνωμόνως ἡ παροῦσα καὶ ἡ μέλλουσα γενεά, τὴν ὁποίαν καὶ θὰ διδάσκῃ ἐν παντὶ καιρῷ, διὰ τῶν σοφῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων, ἐμπνέων εἰς αὐτὴν τὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα. *Deus et patria, Θεὸς καὶ πατρίς*, ἦσαν αἱ δύο μεγάλαι καὶ ἐθνοσωτήριαι ἀρχαί, ὑφ' ὧν ἐνεπνέετο καθ' ἅπαντα τὸν βίον ὁ πρὸς Κύριον μεταστὰς περικλεεὶς Ἱεράρχης· αἰωνία καὶ εὐλογημένη ἡ μνήμη αὐτοῦ πάντοτε!

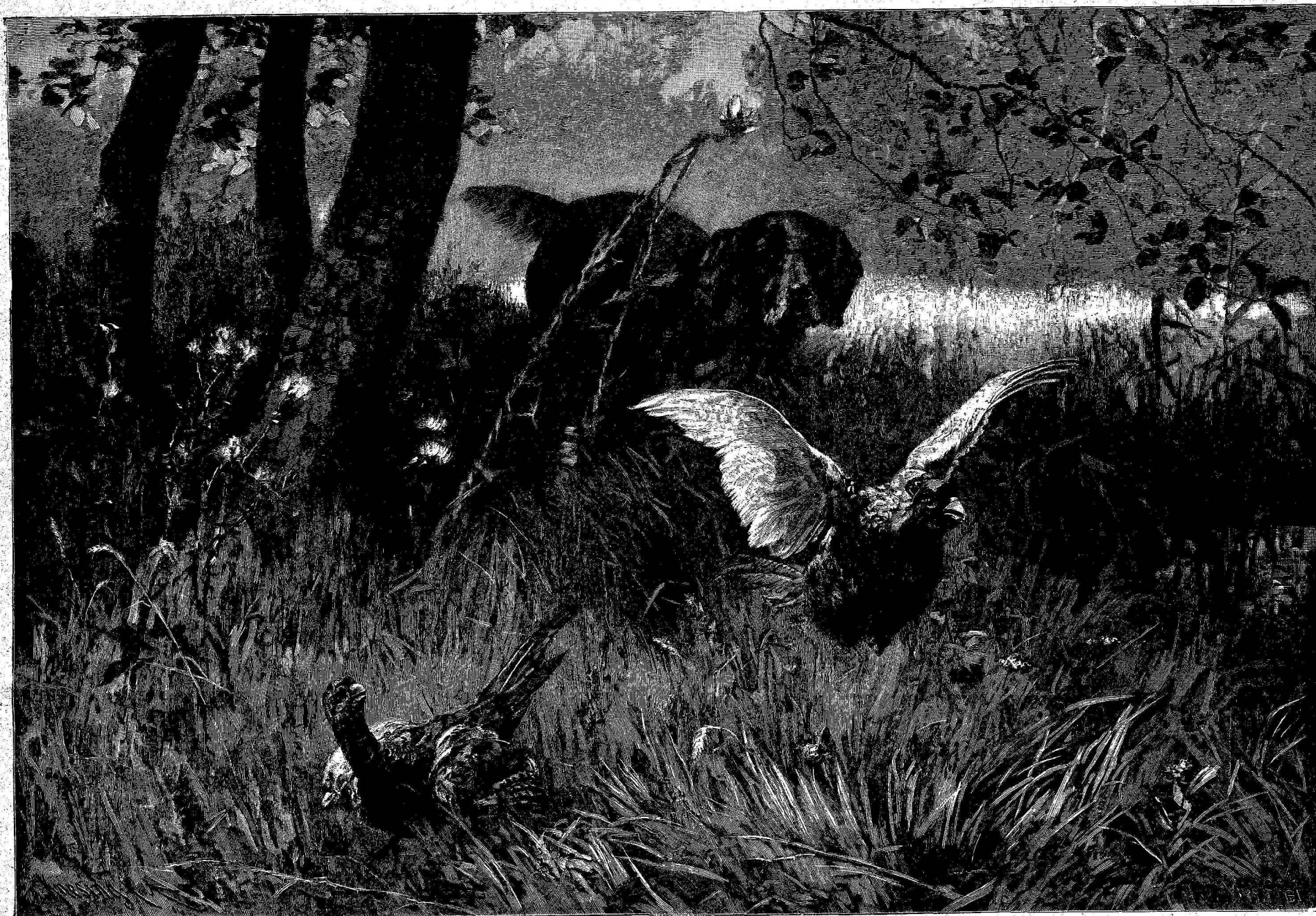
Μετ' ἐθνοφιλίας πατριωτικοῦ ἐπευφήμησε τὸ ἐκλεκτὸν πλῆθος τῶν ἀκρατῶν τὸν περισπούδαστον τοῦτον λόγον τοῦ Fraknoi, ὃν διεδέχθη ἐπὶ τοῦ βήματος ὁ καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Szily Kalman, ἀποδείξας διὰ τοῦ εὐφραδοῦς αὐτοῦ λόγου, ὅτι αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι, καθ' ἅπαντα τὸν παρελθόντα αἰῶνα, ἐκαλλιεργήθησαν εὐδοκίμως καὶ ἐν Οὐγγαρίᾳ, καὶ μνημονεύσας μετὰ συντόμου βιογραφίας εἰκοσιν ἐξόχων Οὐγγρῶν φυσιολόγων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Μετ' αὐτὸν ὁ εὐπαίδευτος λόγιος Gustave Keleti, διὰ λόγου λίαν ἐπιτυχοῦς, ἐξηγεῖ καὶ ἐπικρίνει τὰς λαμπράς τοιχογραφίας, δι' ὧν ὁ Lotz Karoly, ἔξοχος Οὐγγρος ζωγράφος ἐκόσμησε τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῆς Ἀκαδημίας, κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, καὶ αἵτινες παριστάνουσι τὸν πρῶτον χριστιανὸν βασιλέα τῆς Οὐγγαρίας Στέφανον, περιστοιχούμενον ὑπὸ τῶν ἐν τέλει καὶ τῶν αὐλικῶν, καὶ λαμβάνοντα τὴν βασιλικὴν μίτραν ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Πάπα ῥώμης Σιλβέστρου τοῦ Β' (1000 μ. Χρ.). Καὶ περαιτέρω, τὸν βασιλέα τῶν Οὐγγρῶν Kalman, κηρύσσοντα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ΙΑ' αἰῶνος, ὅτι „δὲν πρέπει νὰ ὀμιλῶμεν πλέον περὶ μάγων καὶ μαγείας· διότι οὐδὲν τούτων ὑπάρχει ἀληθές“. Καὶ τελευταῖον αἱ λαμπραὶ αὗται τοιχογραφίαι παριστάνουσι Λουδοβίκον τὸν μέγαν Nagy Lajos βασιλέα τῆς Οὐγγαρίας, ἐξετάζοντα τὸ σχέδιον τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Peces, καὶ ὀλίγον κατωτέρω Οὐγγρούς σοφοὺς ἀκούοντας μετὰ προσοχῆς Οὐγγρὸν χωρικόν, διηγοῦμενον ἀρχαίας καὶ δημώδεις παραδόσεις.

Μετὰ δὲ τὸν τέταρτον τοῦτον ῥήτορα τῆς ἡμέρας, ὁ γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας Fraknoi Vilmos, ἀναγινώσκει τὴν ἐτήσιον ἐκθεσιν τῶν πεπραγμένων τῆς Ἀκαδημίας κατὰ τὸ 1887 σωτήριον ἔτος, ἐξ ἧς καταχωρίζομεν μόνον ἐνταῦθα, χάριν ἐπωφελοῦς περιεργείας τῶν Ἑλλήνων ἀναγνωστῶν, τὰ ὑπὸ τῆς οὐγγρικῆς Ἀκαδημίας προταθέντα *διαγωνίσματα*, μετὰ τῶν χρηματικῶν ἀμοιβῶν, κατὰ τὸ τρέχον ἔτος 1888—1889.

Διαγώνισμα 1) Τραγωδία, ὑποθέσεως ἐθνικῆς, μετ' ἀμοιβῆς 100 δουκάτων καיסάροβασιλικῶν. 2) Τραγωδία διὰ στίχων (100 δουκάτων). 3) Κωμωδία ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ (200 δουκάτων). 4) Τραγωδία ἐθνικῇ, ἐν ἔτει 1891 (400 δουκάτων). 5) Δράμα, οὗτινος ἡ ὑπόθεσις λαμβάνεται ἀπὸ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων τῶν Οὐγγρῶν, καὶ τῶν Οὐννων (100 δουλ.). 6) Ἱστορία τῆς αἰσθητικῆς ἐν τῇ ἀρχαιότητι καὶ κατὰ τὸν μέσαιωνα (100 δουκάτων). 7) Ποίημα πατριωτικόν (100 δουκάτων). 8) Ὁδὴ πατριωτικῇ (400 φλωρινίων). 9) Διήγημα ἱστορικὸν ἢ μυθιστορικὸν τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων (100 δουκάτων). 10) Πραγματεία γλωσσολογικῇ (40 δουκάτων). 11) Ἱστορία

τῶν ὠραίων τεχνῶν ἐν Οὐγγαρίᾳ (1000 φλωρινίων αὐστριακῶν). 12) Μελέτη συγκριτικῇ περὶ τοῦ δημοσίου δικαίου ἐν Πολωνίᾳ καὶ Οὐγγαρίᾳ, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς βασιλείας Λουδοβίκου τοῦ μεγάλου, περὶ τὸ τέλος τοῦ ΙΖ' αἰῶνος (1000 φλωρινίων). 13) Ἱστορία τῆς προσκλήσεως καὶ τῆς ἀπωλείας διαφόρων χωρῶν τῆς Οὐγγαρίας (1000 φλωρινίων). 14) Ἱστορία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τάγματος τῶν ἐν Οὐγγαρίᾳ ἱεροκηρύκων μέχρι τοῦ 1526 (600 φλωρινίων). 15) Ἡ ἀνάπτυξις τῶν Ἱππέων Οὐσσάρων ἐν Οὐγγαρίᾳ, κατὰ τὸν ΙΖ' καὶ ΙΗ' αἰῶνα, καὶ περὶ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ πολεμικοῦ τούτου τάγματος εἰς τὰ λοιπὰ κράτη τῆς Εὐρώπης (500 φλωρινίων). 16) Ἱστορία τῆς διαιρέσεως τῆς Οὐγγαρίας εἰς 3 τμήματα (1000 φλωρινίων). 17) Τὸ σύστημα τῆς ψυχολογίας, κατὰ τὰς τελευταίας ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας (1200 φλωρινίων). 18) Ἱστορία κριτικῇ τῶν σπουδαιότερων ψυχολογικῶν θεωριῶν (1000 φλωρινίων). 19) Τὸ οἰνόπνευμα καὶ τὰ μεθυστικά ποτά, τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα καὶ τὰ ἀντιφάρμακα αὐτῶν (100 δουκάτων). 20) Ἑγχειρίδιον πλήρες πάντων τῶν κλάδων τῆς Γεωργίας (3000 φλωρινίων). 21) Ἡ παροῦσα κατάστασις τῆς βιομηχανίας ἐν Οὐγγαρίᾳ, καὶ τὰ πρὸς ἀνάπτυξιν αὐτῆς χρήσιμα μέσα (1000 φλωρινίων). 22) Ἡ ἱστορία καὶ τὰ οἰκονομικὰ ἀποτελέσματα τῆς γερμανικῆς πολιτικῆς ὡς πρὸς τοὺς διεθνεῖς σιδηροδρόμους (500 φλωρινίων). 23) Ἡ δημοσία υἡγεία ἐν Οὐγγαρίᾳ, καὶ τὰ πρὸς τὴν διατήρησιν αὐτῆς ἀπαιτούμενα μέσα (200 φλωρινίων). 24) Αἱ ἀγοραὶ τῶν σιτηρῶν καὶ ἡ ἐπίδρασις αὐτῶν (100 δουκάτων). 25) Κριτικὴ μελέτη ἐπὶ τῶν ἐν Οὐγγαρίᾳ δημοσιευθέντων συγγραμμάτων, περὶ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν μέχρι τοῦ 1831 (100 δουκάτων). 26) Μελέτη ὀρυκτολογικῇ ἐν ἑκτάσει (500 δουκάτων). 27) Μονογραφία τῶν μαθηματικῶν (1000 φλωρινίων). 28) Πραγματεία περὶ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν (100 δουκάτων).

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τούτων ὑπὸ τοῦ Γεν. Γραμματέως, ὁ πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας καὶ ὑπουργὸς τῆς παιδείας Αὐγουστος Tréfort, ἀνήγγειλε τὸ τέλος τῆς ἐτησίου ταύτης συνεδριάσεως, εὐχηθεὶς τὰ κράτιστα ὑπὲρ τοῦ βασιλέως, τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ οὐγγρικοῦ ἔθνους. Ἀλλ' ἡ εὐχὴ αὕτη καὶ ὁ προαναγνωσθεὶς ἐναρκτήριος λόγος τῆς ἡμέρας ταύτης ἐγένετο, δυστυχῶς, τὸ ὑστατον κύκνειον ᾄσμα τοῦ σοφοῦ καὶ φιλοπάτριδος τούτου ἀνδρὸς Αὐγουστού Tréfort, ὅστις μετ' ὀλίγας ἡμέρας βαρέως ἀσθενήσας, πρὸς μαγίστην ζημίαν τοῦ οὐγγρικοῦ βασιλείου ἀπεβίωσεν ἀπροσδοκῆτως τῇ 22. τοῦ ἐνεστῶτος μηνὸς Αὐγουστού εἰς ἡλικίαν 72 ἐτῶν, ἐξ ὑπερτροφίας τῆς καρδίας, ἐξ ἧς ἔπασχε πρότινων μηνῶν. Ἡ ἑκτακτὸς καὶ μεγαλοπρεπεστάτη αὐτοῦ κηδεία καὶ ταφὴ ἐγένετο τῇ 24. τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἐν ἣ παρήσαν οἱ προσεζάρχοντες τῆς πολιτείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Ἀρχιδουὺς Ἰωσήφ ἀντιπροσωπεύων τὸν αὐτοκράτορα καὶ βασιλέα Φραγκίσκον Ἰωσήφ, καὶ ἀπὸ τε τῆς Βουδαπέστης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ βασιλείου, ἄνευ ὑπερβολῆς, ἑκατὸν χιλιάδες ἀνθρώπων· ὁ νεκρὸς ἀπὸ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, ἐξόχου τιμῆς χάριν, μετηνέχθη ἐν τῷ εὐρυτάτῳ προδόμῳ τῆς Ἀκαδημίας, ἐπὶ δὲ τῆς νεκρώσεως λάρνακος ἐπέθηκαν Σχολαί, ἐκκλησίαι, σωματεῖα καὶ φίλοι ὑπὲρ τοὺς 250 ἐκλεκτοὺς στέφανους, ἐν οἷς διεκρίνετο ὁ ἀπὸ τοῦ βασιλέως λαμπρότατος στέφανος. Μετὰ δὲ τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν, ἧς προϊστάτο ὁ ἀρχιεπίσκοπος Chlach, ὁ σοφὸς καὶ εὐκλεὲς Γεν. Γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας Fraknoi Vilmos, εἶπε λίαν συγκινημένος τὸ ἐπικήδειον τοῦτο προφώνημα πρὸς τὸν ἀποχόμενον κλεινὸν ὑπουργόν, προσφώνημα ἄριστον, ἐν ᾧ κατα-

ΘΗΡΑ ΦΑΣΙΑΝΩΝ.

Εἶκον ὑπὸ Α. v. Maffei.

φαίνεται ἡ τοῦ θρηγουμένου ἀνδρὸς ἀρετὴ καὶ ἀξία· „οὐχί, οὐδέποτε θὰ ἐπιτρέψωμεν, κλεινὲ καὶ σεπτὲ ἡμῶν πρόεδρε, ὅπως τὸ νεκρὸν ἤδη σκῆνος τῆς εὐγενεστάτης καὶ ἀθανάτου Σου ψυχῆς, ἐγκαταλείψῃ διὰ παντὸς τὸν οὐδὸν τῆς ἡμετέρας Ἀκαδημίας, χωρὶς πρότερον νὰ Σοὶ ἀπευθύνωμεν τὸν τελευταῖον καὶ ἐγκάρδιον ἡμῶν ἀσπασμόν. Μετὰ τὰς εὐχὰς καὶ τὰς εὐλογίας τῆς μητρὸς ἡμῶν ἐκκλησίας, ἡ ἡμετέρα οὐδὴν καὶ τὸ ἡμέτερον εἰσεβὲς καθ' ἕκον, ζητοῦσιν ἤδη τὸν λόγον.“

„Ὅ,τι ἐπραξας ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, αἰδιδιμε ἄνερ, εἶναι τὸ ἐλάχιστον μέρος τῆς εὐρυτάτης ἐνεργείας Σου, ὑπὲρ τῶν συμφερόντων καὶ τοῦ κλέους τῆς ἡμετέρας πατρίδος. Ἀλλὰ καὶ ὀλοκλήρος ὁ βίος Σου ἀφιερῶθη εἰς τὸ αὐτὸ ἰδεῶδες, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ὁποίου καθιδρύθη καὶ ἡ ἡμετέρα Ἀκαδημία. Καὶ τὸ ἰδεῶδες τοῦτο ἐστὶ καὶ ἔσται — ἡ στερέωσις τοῦ οὐγγρικοῦ ἔθνους ἐπὶ βάσεων ἀκλονήτων, καὶ ἡ ἀνύψωσις αὐτοῦ πρὸς τὰ διανοητικὰ ὕψη — τοῦθ' ὅπερ ὑπῆρξε τὸ σταθερὸν καὶ διηνεκὲς μέλημα καὶ προσφιλέστατον μελέτημα τῆς νεότητός Σου, τῆς ἀνδρικῆς καὶ γεροντικῆς ἡλικίας Σου. Καὶ ἡ θεία πρόνοια ἐστεφάνωσε τὰς εὐγενεῖς καὶ πατριωτικὰς προσπικτεῖας σου. Οἱ αἰδιδιμοὶ καὶ ἐνδοξοὶ ἄνδρες τῆς ἡμετέρας πατρίδος, οἵτινες πρὸ Σοῦ ἀπέβλεψαν πρὸς τὸν αὐτὸν ἐθνοσωτήριον σκοπόν, μετ' ἐνθουσιώδους φιλοπατρίας προπαρεσκευάσαν μόνον τὸ ἔδαφος καὶ τὸν χώρον, καὶ ἐρρύψαν τὰς πρώτας βάσεις καὶ τοὺς θεμελίους λίθους. Σὺ δέ, μεγάτιμε πατριῶτα, κατῴρθωσας νὰ γίνῃς ὁ μέγας καὶ σοφὸς ἀρχιτέκτων τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν πολιτισμοῦ καὶ τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως. Ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὡς βασιλικὸς ὑπουργὸς τῆς παιδείας καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, εἶχες τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν δύναμιν, ὅπως ἐκτελέσῃς τὰς μεγάλας Σου καὶ σωτηρίου ἰδέας καὶ ἱκανοποιήσῃς τὸν πρὸς τὰ καλὰ ἔνθερον ζήλόν Σου. Τὸ ἀκατάβλητον θάρρος Σου καὶ ἡ ἀκούραστος ἐνέργειά Σου, ἐδημιούργησαν καθιδρύματα ἐκπαιδευτικὰ τε καὶ θρησκευτικὰ, μαρτυροῦντα τὴν πρόδον τῆς χώρας ἡμῶν, πρόδον καλύψασαν τὰς πολλὰς ἐλλείψεις τῶν παρελθόντων χρόνων, καὶ γενομένην ἀλλαγὴν ἐπὶ ἐκατόνταετηρίδα ὀλοκλήρον, καὶ οὐχὶ ὡς παρ' ἡμῖν ἐπὶ δύο περίπου δεκαετηρίδας, διὰ τῆς ἐκτάκτου πνευματικῆς ἐνεργείας Σου. Ἦδη δέ, ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ τοῦ θλιβεροῦ ἀποχωρισμοῦ ἀπὸ Σοῦ τοῦ προσφιλοῦς καὶ γεραροῦ ἡμῶν φίλου, οὐ μόνον θρηνοῦμεν τὴν μεγίστην ἀπώλειαν, ἣν ὑφίσταμεθα ἐν τῷ προσώπῳ Σου, ἀλλὰ καὶ εὐγνωμονοῦμεν τῇ θεῇ προνοίᾳ, τῇ διεποσῇ πανσόφως τὰς τύχας τῶν ἐθνῶν, ἣτις εὐδόκησε νὰ παραπεῖναι τὰς ὑπουργικὰς Σου καὶ ἐθνωφελεῖς λειτουργίας ἐπὶ 16 ὀλοκλήρους ἐνιαυτοῦς· ὁ ἀδυσώπητος νόμος τῆς φύσεως ἀπὸ τοῦ ἐφημέρου τούτου κόσμου Σὲ καλεῖ εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν· ἀλλὰ τὰ ἔργα Σου, αἱ ἰδέαι καὶ τὰ φρονήματά Σου, θὰ μένωσι διὰ παντὸς εἰς τὰ σοφὰ συγγράμματά Σου, προτρέποντα ἡμᾶς ἐπὶ τὰ πρόσω. Ὅ,τι ποτὲ

εἶπε περὶ τοῦ Ἀγρικόλα ὁ μέγας ἱστορικὸς τῆς Ῥώμης, αὐτὸ τοῦτο καὶ ἡμεῖς σήμερον δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν περὶ Σοῦ — πᾶν ὅ,τι ἡγαπήσαμεν καὶ ἐθυμασάμεν ἐν Σοί, τοῦτο ζῇ καὶ ζήσεται εἰς τὰς ἀνθρωπίνους ψυχὰς, μέχρι συντελείας τοῦ αἰῶνος — ἐφ' ὅσον δὲ ἡ οὐγγρική γλῶσσα θὰ ἀντήχῃ ἐπὶ τῆς καθέδρας τῶν Σχολῶν, καὶ εἰς τὰς στοὰς καὶ τὰς αἰθούσας τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν, ἐφ' ὅσον αἱ δεήσεις καὶ αἱ προσευχαὶ πρὸς τὸν Κύριον καὶ Θεὸν ἡμῶν, θὰ λέγονται οὐγγρῶς εἰς τὰς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ὡς Σὺ ἐπανεφέρεις εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν δόξαν καὶ λαμπρότητα — ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον, οἱ μετὰ ἐνδομύχου συγγκινήσεως οὔτοι λόγοι, οὐς ἐμπνέει ἡμῖν ἡ μεγάλη καὶ ἐγκάρδιος ἡμῶν θλίψις καὶ ὁ ἀπὸ Σοῦ ἀποχωρισμός, ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον θὰ διατηρῶσι τὸ σθένος καὶ τὸ ἀπήχημα αὐτῶν καὶ εἰς τὰς μελλούσας γενεὰς τῆς φιλάτης ἡμῶν πατρίδος.“

„Αἰωνία καὶ μακαρία ἡ μνήμη Σου, σεπτὲ καὶ ἐνδοξε πατριῶτα!“

Οὕτω τιμῶσι καὶ γεραίρουσιν ἐνταῦθα οὐ μόνον ζῶντας, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον, τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας καὶ μεγάλους εὐεργέτας τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἐκκλησίας αὐτῶν.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς ἐν Βουδαπέστη οὐγγρικῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, καὶ τῆς ἀποβιώσεως τοῦ προέδρου αὐτῆς καὶ ὑπουργοῦ τῆς παιδείας καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν Αὐγούστου Tréfort. Μετὰ πλείστης δὲ χαρᾶς τοῦ πανελληνίου ἡκούσθη πρὸ μικροῦ, ὅτι οὐκ εἰς μακρὰν ἀρχεταὶ λειτουργοῦσα καὶ ἡ ἐν Ἀθήναις ἑλληνικὴ Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν, ἀποτελεσθέντος ἤδη καὶ προπαρασκευασθέντος τοῦ λαμπροῦ αὐτῆς μεγάρου, δι' οὗ οἱ αἰδιδιμοὶ ἱδρυταὶ Γεώργιος Σίνας καὶ Σίμων Σίνας πατὴρ καὶ υἱός, ἀπεθανάτισαν καὶ ἐκλείσαν τὸ ὄνομα αὐτῶν. Πρὸ ἐξαμηνίας περίπου ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ „Ἐστία“, ἀξιολόγῳ περιοδικῷ τῶν Ἀθηνῶν, ὁ κανονισμὸς τῆς Συναίας ἑλληνικῆς Ἀκαδημίας, ὃν ἄριστα συνέταξεν ὁ σοφὸς καὶ κλεινὸς Ἀλέξανδρος Ρ. Παγκαβῆς· οὐδὲν λοιπὸν ὑπολείπεται νῦν πρὸς τὴν ἐναρξιν καὶ τὴν λειτουργίαν τῆς ἑλληνικῆς Ἀκαδημίας, εἰμὴ μόνῃ ἢ πρὸς τοῦτο καλὴ θέλησις τοῦ ἐνεστώτος μεγαλουργοῦ Ὑπουργοῦ Χαριλάου Τρικούπη. Ἡ τῆς ἑλληνικῆς Ἀκαδημίας ἐναρξίς ἐσται, ἀναμφιβόλως, λαμπρὸν καὶ ἐνδοξον ἔργον τῶν ὑπουργικῶν αὐτοῦ ἀγώνων καὶ κατορθωμάτων.

Τὸ ἑλληνικὸν ἡμῶν ἔθνος, ἄνευ τῆς ἐν Ἀθήναις λειτουργούσης ἑλληνικῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, φαίνεται στερούμενον τοῦ λαμπροῦ καὶ χρησίμου φωτός, πρὸς τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω πρόδον καὶ προκοπὴν. Διό, ἄνευ ἀναβολῆς, ἡ βασιλικὴ τῆς Ἑλλάδος κυβέρνησις ὀφείλει νὰ ἀνάψῃ τὸ φῶς τοῦτο τῆς διανοίας καὶ τῆς ἐλευθερίας τῶν πανελλήνων, ἀφ' οὗ ἡ μεγαλόδορος φιλοπατρία τοῦ Σίνα καθιδρύσατο μεγάλῃν καὶ λαμπρὰν τὴν ἀκαδημαϊκὴν λυχνίαν.

Ἐν Βουδαπέστη, τῇ 30. Αὐγούστου 1888.

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΩΝ ΠΙΘΗΚΩΝ.

Ἡ μεταξὺ τῶν εἰς τὰς ἀνωτέρας ἀναπτύξεως βαθμίδας ἀνηκόντων θηλαστικῶν ζώων, ἰδίᾳ τῶν ἀνθρωποειδῶν εἴτε ἀνθρωπομόρφων καλουμένων πιθήκων, καὶ τοῦ ἀνθρώπου ὑφισταμένη εἰς πολλὰ ὁμοιότης, προσεῖλκυσε ἀνάγκην τὴν πρόσοχὴν πολλῶν ἐπιστημόνων καὶ προύκάλεσε πολλὰς φυσικοφιλοσοφικὰς παρατηρήσεις καὶ θεωρίας· ἐπανειλημμένως δὲ ὑπὸ πολλῶν φυσιοδιφῶν ἐπεβεβαιώθη, ὅτι ἡ διαφορὰ ἐν

τῇ πνευματικῇ ἀναπτύξει μεταξὺ ἀγρίων τινῶν λαῶν καὶ τῶν μεμορφωμένων Εὐρωπαίων εἶναι μεγαλητέρα τῆς μεταξὺ τῶν ἀγρίων τούτων λαῶν καὶ τινῶν εἰδῶν πιθήκων, οἷον τῶν γιββόνων, γορίλλων καὶ κίμπαζων, ὑφισταμένης διαφορᾶς.

Ἐν τοῖς κατωτέρω θὰ ἀναφέρωμεν ὀλίγα παραδείγματα τῆς ὁμοιότητος ταύτης τῶν πιθήκων πρὸς τὸν ἄνθρωπον.

Πρὸ παντὸς ἄλλου ἄξιον περιεργείας εἶνε ὅτι οἱ πίθηκοι